

W

# IZVJEŠĆE OMBUDSMANA ZA LJUDSKA PRAVA

Navodeći stotine primjera **koji su utjecali na svakodnevni život**, odnosno posljedice, u prošloj godini Institucija je najviše pozornosti posvetila COVID-19

## Djeca su bila najveća žrtva mjera uvedenih zbog koronavirusa

Zoran Krešić

Institucija ombudsmana u Bosni i Hercegovini ukazala je u svome godišnjem izvješću da je došlo do pogoršanja stanja ljudskih prava i sloboda u godini u kojoj je došlo do eskalacije koronavirusa, što se posebno odrazilo na djecu i njihovo obrazovanje, položaj žena, status zaposlenih... - Tijekom trajanja pandemije koronavirusa ombudsmeni su u cilju zaštite prava i sloboda ranih kategorija građana ukazivali nadležnim javnim tijelima na potrebu povećanog nadzora i poduzimanja što učinkovitijih mjera u odnosu na rizične i osjetljive skupine građana (starije osobe, osobe s invaliditetom, djecu, samohrane roditelje), osobe koje zbog kroničnih oboljenja, autoimunih bolesti ili drugih zdravstvenih poteškoća spadaju u rizičnu skupinu građana - navodi se u izvješću.

### Zdravstvene usluge

Analizom žalbi koje se odnose na kršenja prava iz radnog odnosa ocijenjeno je da se uglavnom odnose na povrede natjecajnih procedura prigodom zapošljavanja, zatim na nezakonitost u vezi s otkazivanjem ugovora o radu,

otkaze zbog prestanka rada poduzeća uslijed pandemije COVID-19, na probleme prigodom ostvarivanja prava na otpremninu, neuplaćivanje doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje, kao i na neisplaćivanje plaća radnicima, kao i uskraćivanje prava na naknadu zbog nezaposlenosti. U izvješću na više stotina stranica dodaje se kako je njihov ured, neovisno o pandemiji COVID-19, razmatrao žalbe i u vezi s dostupnošću zdravstvene zaštite, problemima s refundacijom troškova, liječenja u inozemstvu te u vezi s drugim pravima iz oblasti zdravstvenog osiguranja. Posebno za vrijeme ožujka i travnja, kada su bile opće mjere zabrane, građani su tražili pomoć radi adekvatnog liječenja. Zaključak je kako su bile značajno uskraćene medicinske usluge. Žalbe iz oblasti mirovina najčešće su se odnosile na sporost prvostupanijskih i drugostupanijskih tijela u postupcima priznavanja prava na mirovinu, kako u slučajevima kada je žalitelj radni staž ostvario u Bosni i Hercegovini tako i u slučajevima kada je ostvaren u drugim državama. Stanje u oblasti socijalne zaštite bilo je iznimno teško u 2020. godini, imajući u vidu činjenicu da je uslijed pandemije COVID-19 došlo do otpu-



**OBRAZOVANJE** na daljinu ostavilo je velike rupe u znanju, o čemu svjedoče i izvješća obrazovnih institucija. Zbog toga se nastoji nastavu i cijeli obrazovni proces ponovno vratiti u učionice

štanja značajnog broja radnika u privatnom sektoru, prestanka rada manjih poduzeća, ograničavanja rada objekata koji se bave uslužnim djelatnostima.

### Siromašna djeca

Ombudsmeni ukazuju kako je položaj žena tijekom pandemije COVID-19 postao složeniji jer su ekonomske posljedice pandemije nerazmjerno pogadale žene. Zabrinjavajući je posebno položaj žena u ruralnim sredinama. Posebnu pozornost ombudsmeni su posvećivali djeci, posebice stoga što su bila prisiljena na prilagođavanje uvjetima.

Ističu da je velikiz izazov štiti prava djeteta u izvanrednim situacijama i u situacijama kada se donose restriktivne mjere koje u velikoj mjeri utječu na djecu, poput organiziranja nastave na daljinu, odgode svih ekskurzija, izleta, prestanka izvannastavnih aktivnosti. - Ranjive skupine djece, poput siromašne djece, djece u ruralnim sredinama, u ustanovama ili s poteškoćama u razvoju, postale su samo izloženije većem riziku da postanu još ranjivije i u težem položaju - ističu ombudsmeni u izvješću u kojemu su istaknuli stotine primjera kršenja prava. ●

*Uz organiziranje neprimjerene nastave na daljinu, odgođene su sve ekskurzije, izleti, prestale su sve izvannastavne aktivnosti*

*Položaj žena tijekom pandemije COVID-19 postao je složeniji. Češće su dobivale otkaz. Zabrinjavajući je njihov položaj u ruralnim sredinama*

*Došlo je do otpuštanja radnika kod privatnika, prestanka rada manjih poduzeća, ograničavanja rada objekata uslužnih djelatnosti*

*U ožujku i travnju prošle godine, kada su bile opće mjere zabrane, građani su teško mogli ostvariti medicinske usluge*

*Žalbe iz oblasti mirovina najčešće su se odnosile na sporost priznavanja prava na mirovinu, bilo da je žalitelj staž ostvario u BiH ili inozemstvu*